

МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІЗНЕСУ І ПРАВА

ПРАВОВІ НОВЕЛИ

Науковий юридичний журнал

№ 14/2021

Видавничий дім
«Гельветика»
2021

УДК 341.29

DOI <https://doi.org/10.32847/ln.2021.14.021>

Тицька Я.О.

кандидат юридичних наук, доцент

РОЗВИТОК МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИХ МЕХАНІЗМІВ ЩОДО НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У СИСТЕМІ ООН

Питання міжнародно-правової рефлексії у сфері універсальної та регіональної наукової співпраці досі не стали предметом окремого наукового пошуку у доктрині міжнародного права, як у вітчизняній, так і в іноземній. Проміж вітчизняних науковців зазначену проблематику згадували Б.В. Бабін, О.О. Гріненко, К.В. Громовенко, А.О. Задорожній, С.В. Ківалов, але комплексних монографічних досліджень цих питань ще не здійснено. А тому варто дослідити відображення сучасних наукових досліджень у поточній діяльності універсальних міжнародних інституцій, органів системи ООН [20] з урахуванням її динаміки та перспектив. Для цього слід визначитися із повноваженнями відповідних структурних елементів системи ООН з питань науково-технічного співробітництва, переважна більшість яких у науковій доктрині ще не відображена.

Аналіз засадничих документів системи ООН дозволяє стверджувати, що ключові повноваження у відповідній сфері має Економічна та соціальна рада ООН (ЕКОСОР). Адже норми ст. 55, 57 та 58 Статуту ООН визначають завдання Ради, серед яких є сприяння міжнародному співробітництву в галузі культури та освіти. Крім того у ст. 62 Статуту ООН закріплене повноваження ЕКОСОР проводити або ініціювати дослідження або звіти (англ. «studies and reports») з міжнародних питань в області економіки, соціальної сфери, культури, освіти, охорони здоров'я і подібних питань, а також надавати щодо питань рекомендації Генеральній Асамблеї ООН (ГА ООН), членам ООН та зацікавленим спеціалізованим установам [20].

Крім того, за ст. 68 Статуту ООН на ЕКОСОР покладене повноваження щодо утворення комісій в економічній та соціальній сферах, щодо заохочення прав людини, а також з інших питань. Як приклад такої комісії, що надалі буде детально дослідженим, варто вказати на Комісію з науки та технологій з метою розвитку ЕКОСОР. Також за ст. 71 Статуту ООН саме на ЕКОСОР покладене функцію проводити належні заходи для консультації з неурядовими організаціями, зацікавленими в питаннях, що входять в його компетенцію [20].

Слід додати, що реалізація ст. 71 Статуту ООН призвела до поступового формування спеціальної категорії неурядових організацій, а саме таких що мають консультативний статус при ЕКОСОР, при цьому наразі такий статус у трьох його вимірах (генеральний, спеціальний та реєстровий) отримало більше шістьох тисяч структур. Водночас серед цього загального переліку, згідно електронних пошукових систем ООН було виявлене лише 53 структури які визначали основним напрямом своєї діяльності освіту та науку (англ. «academician»). Практично усі вони були зареєстровані як неурядові організації зі спеціальним консультативним статусом [4]; [7].

Крім залучення наукових та науково-дослідних інституцій у якості консультативних структур ЕКОСОР ця інституція ООН активно займається нормотворчістю у сфері наукової діяльності. Зокрема з 2014 року щорічно ЕКОСОР схвалює резолюції «Наука, технології та інновації для розвитку», а саме 2014/28 від 16 липня 2014 р., 2015/27 від 16 вересня 2015 р., 2016/23 від 18 серпня 2016 р., 2017/22: від 24 серпня 2017 р., 2018/29

від 6 серпня 2018 р., 2019/25 від 5 вересня 2019 р., 2020/13 від 24 липня 2020 р., 2012/29 від 2 серпня 2021 р. [29]. Зокрема варто дослідити зміст чергової резолюції ЕКОСОП 2021 р. 2021/29 схваленої згідно рекомендації Комісії з науки та технологій з метою розвитку ЕКОСОП. Її зміст є таким що доповнює та розширює положення вказаних вище попередніх щорічних резолюцій ЕКОСОП і таким чином може вважатися сталою позицією уповноваженого Статутом ООН органу з питань науки. Зокрема у резолюції 2021/29 відзначено основоположну роль інформаційно-комунікаційних технологій в пропаганді науково-технічних досягнень та інновацій [16].

Також резолюція 2021/19 відзначає потребу проведення оглядів науково-технічної та інноваційної політики з метою надання країнам, що розвиваються сприяння у визначенні заходів, необхідних для ув'язування науково-технічної та інноваційної політики з їх національними стратегіями розвитку [26]. Резолюція 2021/19 констатує відповідний потенціал базової освіти «у сфері наукових, технічних, інженерних та математичних дисциплін», зокрема щодо інновацій та вказує на потребу пошуку «новаторських моделей фінансування» для формування інвестиційного капіталу стосовно науково-технічних, інженерних та новаторських рішень. При цьому зазначений акт ЕКОСОП визнає значущість захисту даних та недоторканності приватного життя в контексті науки і техніки в цілях розвитку та водночас вказує на об'єктивний «внесок науки, техніки і інновацій у формування життєздатних громад шляхом розширення прав і можливостей людей» [16].

Цікавим та характерним фактором слід визнати увагу резолюції 2021/19 до так званої «громадянської науки» (англ. «citizen science»), яка, згідно цього документу може благотворно впливати на дослідницьку діяльність, вносити величезний внесок в роботу по збору даних, заохочувати інтерес і увагу громадян до оточуючого їх навколишнього світу, популяризувати науку та наукові спостере-

ження, закликаючи до розробки та здійснення державних стратегій, що враховують вплив стрімкого технічного прогресу на досягнення цілей в галузі сталого розвитку [16]. Загалом під цим терміном сучасна доктрина розуміє наукові дослідження які організуються та здійснюються, цілком чи частково, любителями (аматорами) чи непрофесійними вченими [6, р. 259-260].

Слід зазначити, що ЕКОСОП вказаними щорічними резолюціями «Наука, технології та інновації для розвитку» встановлює відповідні дороговкази державам ООН. Зокрема резолюція 2021/19 рекомендує національним урядам нарощувати науково-технічний та інноваційний потенціалу у вимірі національного планування розвитку в якості ключового фактору. Державам приписується прагнути комплексного використання місцевих наукових знань за умов глобального розширення інформаційно-комунікаційної інфраструктури, брати до уваги вплив «вирішальних стрімких технологічних змін» [16].

Примітно що саме у резолюціях ЕКОСОП визначене функціонал та завдання Комісії з науки та технологій з метою розвитку як провідної структури та координаційного центру ООН питань науки, техніки та інновацій з метою розвитку, секретаріатом (органом забезпечення діяльності) якої виступає Конференція ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД). Вказана Комісія наразі є одною з восьми функціональних комісій ЕКОСОП, і хоча ці інші комісії, так само як й експертні органи ЕКОСОП, що складаються з урядових або неурядових експертів та інші допоміжні структури ЕКОСОП мають певні завдання у сфері науки, ключовим органом залишається саме ця Комісія з науки та технологій з метою розвитку [5].

ЕКОСОП та ЮНКТАД відзначають роль цієї Комісії як «відкритої платформи, на якій пропозиції, ідеї, досвід, справи та інтелектуальний пошук може бути поєднаним із політичним впливом». Завданням Комісії визначене забезпечення співпраці між державами ООН, неурядовими організаціями та суб'єк-

тами у сферах науки, технології та розвитку. Попередником Комісії був Міжурядовий комітет з науки та технології для розвитку створений у Відні на Конференції ООН з науки та технології для розвитку в 1979 році. Цей Міжурядовий комітет був перетвореним на Комісію резолюцією ГА ООН у 1992 році задля планування напрямів майбутньої роботи ООН, розробки спільних політик та узгодження спільних дій, із особливою увагою на питання подолання науково-технологічного, а у наступному й цифрового розриву між розвинутими державами, та країнами що розвиваються [2].

З 2006 року до функцій Комісії ЕКОСОР відніс здійснення структури відповідальної за реалізацію рішень Світового саміту з інформаційного суспільства ООН, включаючи підготовку відповідних рекомендацій до ЕКОСОР [8]. Також до функцій Комісії резолюціями ЕКОСОР віднесене аналіз впливу науки, техніки і інновацій на здійснення Порядку денного в галузі сталого розвитку на період до 2030 року. У цьому вимірі Комісія, що працює протягом тижня щорічно, стає форумом для стратегічного планування, поширення накопиченого досвіду і передових методів, прогнозування найважливіших тенденцій в області науки щодо ключових секторів економіки, довкілля та суспільства, нових технологій, а також підтримки конкурентоспроможності країн в світовій економіці [16].

З 2006 року до функцій Комісії ЕКОСОР відніс здійснення структури відповідальної за реалізацію рішень Світового саміту з інформаційного суспільства ООН, включаючи підготовку відповідних рекомендацій до ЕКОСОР [8]. Також до функцій Комісії резолюціями ЕКОСОР віднесене аналіз впливу науки, техніки і інновацій на здійснення Порядку денного в галузі сталого розвитку на період до 2030 року. У цьому вимірі Комісія, що працює протягом тижня щорічно, стає форумом для стратегічного планування, поширення накопиченого досвіду і передових методів, прогнозування найважливіших тен-

денцій в області науки щодо ключових секторів економіки, довкілля та суспільства, нових технологій, а також підтримки конкурентоспроможності країн в світовій економіці [16].

Варто вказати, що функції Комісії, зокрема визначені наведеними резолюціями ЕКОСОР «Наука, технології та інновації для розвитку». Так, у згаданій резолюції 2021/19 комісії рекомендується виконувати функції форуму для стратегічного планування та прогнозування найважливіших тенденцій в області науки, техніки і інновацій в ключових секторах економіки і для залучення уваги до нових технологій. Також Комісії приписується підтримувати міжнародне співробітництво в галузі науки і техніки з метою розвитку, включаючи створення потенціалу та передачу технологій на взаємно узгоджених умовах, а також ініціативно зміцнювати та активізувати глобальні науково-технічні та інноваційні форми партнерства для сталого розвитку, включаючи конкретні міжнародні проекти цілеспрямованих наукових досліджень та вивчення можливостей інноваційних моделей фінансування. Також Комісії приписується забезпечувати тематичні дебати високого рівня щодо впливу стрімкого технічного прогресу на цілі сталого розвитку [16].

Крім того приписи щодо форм реалізації Комісією власного мандату містилися у резолюції ЕКОСОР 2021/28 від 22 липня 2021, щодо оцінки прогресу виконання рішень Всесвітньої зустрічі високого рівня з питань інформаційного суспільства [1] та схваленій водночас резолюції ЕКОСОР 2021/30 з питань он-лайн технологій для сталого розвитку [9].

Варто додати, що під час роботи Комісії неодноразово виникало ключове організаційне питання участі у її роботі науково-дослідних структур, що породжувало принципову суперечність [3]. Адже розширення представництва та можливостей саме науково-дослідних інституцій по перше очевидно призвело б до дисбалансу національного представництва (адже значна частина країн світу таких інституцій належного рівня просто не мають)

та водночас до розмивання статусу Комісії як міждержавного органу. Зокрема ці питання вчергове піднімалися на 24-й сесії Комісії у травні 2021 року, коли ЕКОСОП було запропоноване визначити потребу збереження поточної ситуації участі наукових та технічних установ у роботі Комісії до 2025 року та зберігати міжурядовий характер Комісії «поряд з ефективним використанням багатостороннього підходу» та визнанням того що «участь наукових та технічних установ у роботі Комісії приносить їй велику користь» [13].

З цього питання слід додати, що ЕКОСОП у 2015 році власними рішеннями 2015/243, 2015/244 та 2015/245 [10; 11; 12] встановив особливий та тимчасовий, до 2020 року порядок участі у роботі Комісії для неурядових організацій, структур громадянського суспільства, академічних об'єднань, та структур господарського сектору, зокрема приватних. Зокрема дозволялася участь таких структур у роботі Комісії, без права вирішального голосу але із можливістю подання матеріалів та пропозицій [2; 3]. При цьому окремо визнавалася потреба сприяння участі у роботі Комісії представників неурядового сектору та малого бізнесу країн, що розвиваються. Надалі цей особливий режим було продовжено до 2025 року рішеннями ЕКОСОП від 22 липня 2021 року 2021/255, 2021/256 та 2021/257 [14], а отже наразі ефективно брати участь у роботі Комісії можуть не тільки неурядові об'єднання із консультативним статусом в ЕКОСОП. Як вже вказувалося, кількість науково-дослідних інституцій серед таких структур із консультативним статусом є вкрай обмеженою.

Аналіз практичної роботи Комісії свідчить що основну роль у її засіданнях грають представники держав-членів ЕКОСОП, представлених у Комісії профільними міністрами, що відповідають за питання науки на національному рівні. Окремі представники наукових установ та закладів освіти, як правило беруть участь у роботі Комісії за умов представлення ними певних міжнародних установ. Прикладом на 24-й сесії Комісії вчені були заслуха-

ні від імені Спеціальної програми з наукових досліджень та підготовки фахівців у галузі тропічних хвороб Всесвітньої організації охорони здоров'я, Групи ООН на підтримку Механізму сприяння розвитку технологій та Ініціативи ООН «Молоді лідери за досягнення цілей у сфері сталого розвитку» [13].

Загалом аналіз Доповіді Комісії про роботу її 24-ї сесії E/2021/31 свідчить про спрямованість дій органу за низкою тематичних напрямів та водночас у сфері забезпечення власної поточної діяльності. Зокрема Комісія обговорювала питання використання досягнень науки, техніки та інновації для боротьби з коронавірусним захворюванням (COVID-19), а також пріоритетні теми «Використання швидких технологічних змін на користь інклюзивного та сталого розвитку» та «Вивчення космічних технологій з метою сталого розвитку та переваги міжнародного співробітництва в галузі досліджень у цьому контексті» [13]. Спеціальне обговорення в рамках сесії було проведене на пріоритетну тему «Використання технології блокчейн з метою сталого розвитку: перспективи та проблеми». При цьому Комісією були попередньо схвалені за процедурою мовчазної згоди, проекти резолюцій ЕКОСОП з питань роботи Комісії, рішення самої Комісії з організаційних питань її роботи та пріоритетні теми дискусії на 25-ту сесію, «Четверта промислова революція на користь інклюзивного розвитку» та «Наука, техніка та інновації з метою сталого розвитку міст у світі в період після пандемії коронавірусного захворювання (COVID-19)» [13].

Характерно, що забезпечення діяльності зазначеної Комісії серед іншого покладене саме на ЮНКТАД, в рамках Відділу технології та логістики якої діє Сектор науки, техніки та інформаційно-комунікаційних технологій. Серед іншого вже вказана резолюція ЕКОСОП 2021/19 рекомендує ЮНКТАД планувати періодичний розгляд ходу виконання рекомендацій ЕКОСОП у країнах, де ЕКОСОП а відповідно Комісією були проведені огляди науково-технічної та інноваційної політики,

і пропонувати цим країнам надавати Комісії доповіді про хід виконання рекомендацій, отримані уроки та труднощі, що виникли в процесі їх виконання. Покладання цих функцій на ЮНКТАД можна пояснити тим що саме ця структура ООН має власний функціонал із сприяння фінансовій підтримці окремих держав ООН. Зокрема саме на ЮНКТАД цією ж резолюцією 2021/19 покладене заохочення уряду до використання Банку технологій для найменш розвинених країн в якості механізму підтримки науки, техніки та інновацій в найменш розвинених країнах, а також до надання таким країнам допомоги в цілях подальшого розвитку їх технологій [16].

Більш того, цим актом ЕКОСОП приписує ЮНКТАД ініціативно знаходити фінансові кошти на цілі розширення оглядів науково-технічної та інноваційної політики, приділяючи підвищену увагу виключно важливу роль інформаційно-комунікаційних технологій. Водночас резолюція містить вказівку ЮНКТАД вивчити доцільність включення у зазначені огляди елементів стратегічного прогнозування і оцінки цифрових екосистем, урахувати у них цілі в галузі сталого розвитку [16]. Варто вказати що саме під егідою ЮНКТАД нараді здійснюються системні дослідження форм та механізмів міжнародної співпраці у сферах науки та техніки. Зокрема у Доповіді № 80 ЮНКТАД 2020 р. відзначалося, що стабільність і передбачуваність фінансування науки, технологій та інновацій є вирішальними для здатності національних інноваційних систем підтримувати сталий розвиток. ЮНКТАД констатувало у документі, що під час та після кризи, пов'язаної із пандемією COVID-19, країни, особливо ті, де інноваційні системи залишаються крихкими, мають захищати науку, технології та інноваційні ресурси від жорсткої економії, враховуючи їх довгострокові наслідки для стратегій розвитку [18].

Також у 2020 р. ЮНКТАД на виконання приписів резолюції ГА ООН 72/242 підготувало доповідь 2019/10 «Вплив швидких тех-

нологічних змін на сталий розвиток». В ній констатується, що за останні десятиліття темпи розробки та впровадження нових технологій різко прискорилися, попре прогалини розвитку різних частин світу, особливо стосовно найменш розвинених країн; при цьому така швидка технологічна зміна зачіпає майже всі сфери економіки, суспільства та культури. При цьому ЮНКТАД визнає, що швидкі технологічні зміни (метадані, машинне навчання, штучний інтелект, робототехніка, біотехнології, нанотехнології, технології відновлюваної енергії, супутників і дронів) надають істотне підґрунтя реалізації Порядку денного до 2030 року та цілей сталого розвитку [17].

У той же час, додає у доповіді 2019/10 ЮНКТАД, швидкі технологічні зміни ставлять нові виклики для формування політики, що може випередити здатність урядів і суспільств адаптуватися до змін, які спричиняють нові технології, оскільки вони впливають на ринки праці та нерівність й піднімають етичні питання, виклики забезпечення інклюзивності та рівності. Таким чином у доповіді ЮНКТАД висвітив аспекти ліквідації бідності в рамках реалізації Цілей сталого розвитку, зокрема вплив науково-технічного прогресу на поліпшення продовольчої безпеки, сприяння соціальному залученню та боротьби з хворобами. У доповіді було досліджене аспекти науково-технологічних розривів як всередині країн так й між країнами, роль регіонального та глобального співробітництва держав у прогнозуванні та оцінці технологій, а також пріоритети праці за цими напрямками профільних структур ООН, таких як Комісія [17].

Крім того ЮНКТАД в рамках аналізу формі міжнародної співпраці у сфері науки випускає серію публікацій «Наука, технології та інновації. Актуальні дослідження ЮНКТАД». Зокрема у 2011 році ЮНКТАД було видане збірки «Вода для їжі: інноваційні технології управління водними ресурсами для забезпечення продовольчої безпеки та боротьби з бідністю» та «Застосування гендерної оцінки науки, технологій та інновацій», у 2014 році «Дослідження

з передачі технологій: окремі ситуації Аргентини, Китаю, Південної Африки та провінції Тайвань», «Передача технологій та обмін знаннями для розвитку: питання науки, технологій та інновацій для країн, що розвиваються» та «Розширення прав і можливостей жінок-підприємців за допомогою інформаційних та комунікаційних технологій» [15].

Надалі, у 2015 році ЮНКТАД видало збірки «Наука, технології та інновації для сталої урбанізації», «Широкосмуговий Інтернет для інклюзивного цифрового суспільства» та «Технологія в дії: передові практики в галузі науки, технологій та інноваційної політики для жінок у Південній Азії». Вказана серія була продовжена ЮНКТАД у 2017 році, коли було оприлюднене номери часопису за тематикою «Нові інноваційні підходи для підтримки реалізації Цілей сталої розвитку» та «Роль науки, техніки та інновацій у забезпеченні продовольчої безпеки до 2030 року» [15]. Збірки ЮНКТАД 2019 року оприлюднювалися за темами «Розвиток цифрових компетенцій, щоб отримати вигоду від нових технологій» та «Роль науки, технологій та інновацій у сприянні розвитку відновлюваної енергетики до 2030 року». У 2020 році ЮНКТАД було видано збірки «Вплив швидких технологічних змін на сталий розвиток», «Роль науки, технологій та інновацій у створенні стійких спільнот, у тому числі завдяки внеску громадянської науки», а у 2021 році – «Використання блокчейну для сталої роз-

витку: перспективи та виклики» а також «Використання швидких технологічних змін для інклюзивного та сталої розвитку» [15].

Таким чином, виходячи з наведеного слід констатувати, що співпраця держав у сфері наукових досліджень прямо входить до ключових повноважень ООН. Відповідні питання віднесені до мандату ЕКОСОП ООН, під егідою якого та за підтримки ЮНКТАД діє Комісія з науки та технологій з метою розвитку, а також здійснюється співпраця з ООН окремих наукових та науково-дослідних інституцій. Резолюції ЕКОСОП ООН стають вагомим джерелом розвитку універсальних міжнародних стандартів у сфері наукової співпраці держав, а тому їх зміст та реалізація на регіональному та національному рівнях має стати предметом окремих наукових досліджень.

Ключовим питанням організації роботи Комісії з науки та технологій з метою розвитку ООН залишається формат залучення у її активність неурядових структур, комерційного сектору та академічних інституцій. Діяльність ЮНКТАД щодо забезпечення міжнародного наукового співробітництва не обмежується підтримкою діяльності відповідної Комісії, але носить характер власних експертних досліджень та систематичних публікацій. Форми подальшої роботи зазначених інституцій ООН з питань аналізу та розробки форм регулювання міжнародної наукової та науково-технічної співпраці мають стати підґрунтям нових наукових досліджень.

Анотація

У статті висвітлені аспекти глобальних правових механізмів з питань наукових досліджень. З'ясовано роль, завдання, структуру та функцій Комісії Економічної та соціальної ради ООН. Відображено розвиток сучасних наукових досліджень у поточній діяльності ключових міжнародних інституцій глобального рівня, а саме органів системи ООН. Доведене, що зазначені питання віднесені до мандату Економічної та Соціальної Ради ООН, під егідою якого діє Комісія з науки та технологій з метою розвитку ООН, а також здійснюється співпраця з ООН окремих наукових та науково-дослідних інституцій. Підкреслене, що резолюції зазначеної Ради ООН стають вагомим джерелом розвитку універсальних міжнародних стандартів у сфері наукової співпраці держав. Висвітлено специфіку роботи зазначеної Комісії, організаційно-правове забезпечення її діяльності та перспективи розвитку відповідних механізмів ООН. Вказано на роль Конференції ООН з торгівлі та розвитку із аналізу міжнародного виміру науково-тех-

нічного прогресу, як у вимірі забезпечення діяльності зазначеної Комісії, так і з інших форм взаємодії з Економічною та Соціальною Радою ООН. Детально розглянувши зміст резолюції Економічної та Соціальної Ради ООН 2021/29 2021 р. варто підкреслити рекомендацію національним урядам нарощувати науково-технічний та інноваційний потенціал у вимірі національного планування розвитку в якості ключового фактору шляхом комплексного використання місцевих наукових знань за умов глобального розширення інформаційно-комунікаційної інфраструктури. Також приділено увагу Доповіді Комісії про роботу її 24-ї сесії E/2021/31, ініціативі 25-ї сесії та змісту доповіді 2019/10 «Вплив швидких технологічних змін на сталий розвиток». Проаналізувавши видані Конференцією ООН з торгівлі та розвитку збірки з 2011 по 2021 роки було доведено що діяльність вищевказаної Конференції щодо забезпечення міжнародного наукового співробітництва має характер власних експертних досліджень та систематичних публікацій.

Ключові слова: ЕКОСОП, наука та технології, наукова співпраця, наукова діяльність, сталий розвиток, ЮНКТАД.

Titska Ya.O. Development of International Legal Mechanisms for Scientific Research Issues in UN System – Article.

Summary

The article highlights aspects of global legal mechanisms for research. The role, tasks, structure and functions of the UN Economic and Social Council Commission are clarified. The development of modern scientific research is reflected in the current activities of key international institutions at the global level, namely the UN system. It is proved that these issues are included in the mandate of the UN Economic and Social Council, under the auspices of which the UN Commission on Science and Technology for Development operates, as well as cooperation with the UN of certain scientific and research institutions. It is emphasized that the resolutions of the said UN Council are becoming an important source for the development of universal international standards in the field of scientific cooperation. The specifics of the work of the pointed Commission, organizational and legal support of its activities and prospects for the development of relevant UN mechanisms are highlighted.

Article shows the role of the UN Conference on Trade and Development in the analysis of the international dimension of scientific and technological progress, both in measuring the activities of the Commission and in other forms of cooperation with the UN Economic and Social Council. Author proves that UN ECOSOC resolutions are becoming an important source for the development of universal international standards in the field of scientific cooperation of states, and therefore their content and implementation at the regional and national levels should be the subject of separate research. The key issue in organizing the work of the UN Commission on Science and Technology for the Development remains the format of involving non-governmental organizations, the commercial sector and academic institutions in its activities. UNCTAD's work to ensure international scientific cooperation is not limited to supporting the work of the relevant Commission but is in the nature of its own expert studies and systematic publications, author proves in this work.

Key words: ECOSOC, science and technology, scientific activity, scientific cooperation, sustainable development, UNCTAD.

Список використаних джерел:

1. Assessment of the progress made in the implementation of and follow-up to the outcomes of the World Summit on the Information Society. Resolution 2021/28 adopted by the Economic and Social Council on 22 July 2021. <https://undocs.org/en/E/RES/2021/28>

2. Commission on Science and Technology for Development. About the CSTD. UNCTAD. URL: <https://unctad.org/topic/commission-on-science-and-technology-for-development/about>
3. Commission on Science and Technology for Development. UNCTAD. URL: <https://unctad.org/topic/commission-on-science-and-technology-for-development>
4. Consultative Status with ECOSOC and other accreditations. UN Department of Economic and Social Affairs. UN DESA. URL: <https://esango.un.org/civilsociety/displayConsultativeStatusSearch.do?method=search&sessionCheck=false>
5. ECOSOC Subsidiary Bodies. UN Economic and Social Council. URL: <https://www.un.org/ecosoc/en/content/ecosoc-subsidiary-bodies-0>
6. Gura T. Citizen science: Amateur experts. *Nature*. 2013. Vol. 496. P. 259–261.
7. League of European Research Universities. 23 leading universities pushing the frontiers of innovative research. LERU. URL: <https://www.leru.org/>
8. Mandate and Institutional Background. Commission on Science and Technology for Development. UNCTAD. URL: <https://unctad.org/topic/commission-on-science-and-technology-for-development/mandate>
9. Open-source technologies for sustainable development. Resolution 2021/30 adopted by the Economic and Social Council on 22 July 2021. <https://undocs.org/en/E/RES/2021/30>
10. Participation of academic and technical entities in the work of the Commission on Science and Technology for Development. Decision 2015/244 adopted by UN Economic and Social Council on 22 July 2015. https://unctad.org/system/files/information-document/ecosoc_dec2015244.pdf
11. Participation of business sector entities, including the private sector, in the work of the Commission on Science and Technology for Development. Decision 2015/245 adopted by UN Economic and Social Council on 22 July 2015. https://unctad.org/system/files/information-document/ecosoc_dec2015245.pdf
12. Participation of non-governmental organizations and civil society entities in the work of the Commission on Science and Technology for Development. Decision 2015/243 adopted by UN Economic and Social Council on 22 July 2015. https://unctad.org/system/files/information-document/ecosoc_dec2015243.pdf
13. Report on the twenty-fourth session (17–21 May 2021) E/2021/31-E/CN.16/2021/4. Commission on Science and Technology for Development. Economic and Social Council. Supplement No. 11. <https://undocs.org/en/E/2021/31>
14. Resolutions and Decisions of the Economic and Social Council. 2021 session. E/2021/99. New York and Geneva, 23 July 2020 – 22 July 2021. <https://undocs.org/pdf?symbol=en/E/2021/99>
15. Science, Technology and Innovation – Current Issues. United Nations Conference on Trade and Development. UNCTAD. [https://unctad.org/publications-search?f\[0\]=product%3A633](https://unctad.org/publications-search?f[0]=product%3A633)
16. Science, technology and innovation for development. Resolution 2021/29 adopted by the Economic and Social Council on 22 July 2021 URL: <https://undocs.org/en/E/RES/2021/29>
17. The impact of rapid technological change on sustainable development (UNCTAD/DTL/STICT/2019/10) 17 February 2020. UNCTAD. <https://unctad.org/webflyer/impact-rapid-technological-change-sustainable-development>
18. The need to protect science, technology and innovation funding during and after the COVID-19 crisis. UNCTAD Policy Brief No. 80 (UNCTAD/PRESS/PB/2020/4) 7 May 2020. UNCTAD. <https://unctad.org/webflyer/need-protect-science-technology-and-innovation-funding-during-and-after-covid-19-crisis>
19. United Nations Conference on Trade and Development. Documents and Publications. UNCTAD. URL: <https://unctad.org/official-documents-search?f%5B0%5D=product%3A668>
20. United Nations Charter, signed on 26 June 1945, in San Francisco, with amendments. UN. URL: <https://www.un.org/en/about-us/un-charter>